

Gaetano Salvemini je bilo vsekdar — tudi za tiste, ki v dobri veri ne soglašajo z njim — vzvišen zgled resnosti, nesebičnosti, srčnosti.

— To jzavo simpatije je podpisalo več tisoč oseb, med njimi tudi znamenite osebe različnih struj, kakor: Prezolini, Ferrero, Albertini, Amendola, general Benicivenga, Facchinetti, Bracco itd. Zanimivo za nas je še posebno, da eta med podpisanci tudi znana tržaška dobrovolja G. Stuparich in G. Slataper.

— **POČITNKA AKCIJA.** Otroci, ki poidejo v Selce, Slavino, Koče, Matenjavas, Orehek, Rakitnik, Zeje, Gabrovce, Postojno, se odpravljajo v sredo 15. t. m. ob 11. uri z južnega kolodvora.

— Čai za Bukovje, Predamo, Gorenje, Belško se odpravljajo tudi v sredo ob 7. jutraj s korijero Trst-Postojna. — Z. d. U.

— **Ameriški slovenski novinarji v Trstu.** Na polu iz Amerike v domovino so šli danes skozi Trst, glavni urednik ameriškega »Edinosti« Rev. Kazimir Zakrajsek, duhovni vodja katoliške Jednote, najmočnejše organizacije ameriških Slovencev, Rev. Omana ter ne predsednik gospod Gerdinia s soprogo.

— **Letnica,** v kateri je bilo nekaj denarja in važnih dokumentov, je bila ukradena v nedeljo zvečer na postaji v Stanjelu. Ker je tat najbrže vrgeel proč listino kje ob progi Stanjel-Trst, potem ko je pobral denar, se prosi pošteni najditelj, da bi prinesel listino z dokumenti v uredništvo našega lista prot nagradi v znesku 100 lir, ki jo dobi od lastnika listnice.

— **Nove znamenke.** Pošto ravnateljstvo javlja: Ob priliki kraljevega jubileja so bile izdane nove posebne poštne znamenke po liri in po 60 stotink. Te znamenke se bodo razprodajale od 16. t. m. dalje, in sicer izključno v poštini uradih. Vsakdo pa bo smel kupiti le tri koda.

— **Drago Godina: »Men'alne zadruge«.** Avtor »Idealizma« g. Dr. Godina je izdal pod gornjim naslovom malo brošuro, v kateri na poljudni način razlaga, kako naj bi se njegova »Idealizma« objavljala gospodarska teorija praktično aplicirala potom menjalnih zadrug. Brošurica je zanimiva, ker pokazuje na nova pota, po katerih bi, po pisčevem mnenju, moglo zadrugništvo dospeti do velikega razvoja.

Društvene vesti

— **Sola Glasbene Matice v Trstu** zaključijo z jutrajšnim dnem šolsko leto 1924/1925.

— **M. D. »Zarja«** — Rojan. Danes točno ob 8. uri zvečer redna seja starega in novega odbora. Priporočila se točnost in polnostevilstvo.

— **D. K. N. Tommaso** — Trst. V sredo točno ob 18 sportni sestanek. Prisotnost vseh spolnikov obvezna. — Vodstvo.

SPORT

— **Vzpodbujevalna dirka S. U. Nedeljska dirka,** ki jo je priredilo S. U., je končala z najboljšim uspehom. Startalo je 18 dirkačev, a na cilj je dospelo v maksimalnem času 16 dirkačev. Prvo mesto si je priboril Rupelj, II. Kalin Milko, III. Trampuz, IV. Breclj, V. Pertot Stanko, vsi člani Vala. Natančno poročilo o poteku dirke pričobimo v četrtkovih številki.

— **Tehnično vodstvo** za kolesarstvo ima danes ob 8.30 zvečer važno sejo v navadnih prostorih. Navzočnost obvezna za vse.

— **Na igrišču S. D. Adria** se bo odigrala v nedeljo 19. t. m. tekma hazene z družino S. K. Ilija iz Ljubljane in družino Adria. Gostinje dospelo v Trst v nedeljo ob 12. uri z osebnim vlakom.

— **S. D. A. — Opčine.** Ker se bo razpravljalo o jako važnih društvenih vprašanjih, se prosijo vsi tovariši člani, da se polnostevilno udeležijo važnega skupnega sestanka, ki se bo vršil v sredo, 15. t. m. — Odbor.

— **Dijaški prvenstveni tekme.** Vsi dijaški nogometaši, ki se hočejo udeležiti nogometne tekme z goriško-dijaško reprezentanco, ki se bo vršila 19. t. m. v Gorici, naj se udeležijo trenaja, ki se bodo vršile na Trsteniku v torek, sredo in v petek jutraj. — T. k. za organizacijo sportnih tekem. Stepančič A.

Iz tržaškega življenja

— **Barkovljanska cerkev okradena.** V noči od nedelje na ponedeljek so se neznanj tatovi vtihotapili v župno cerkev v Barkovljah ter pokradli vsu dragoceno cerkveno posodo, katere vrednost ni še natančno ugotovljena, a je brezdvomno precej velika.

Tatvino je odkril večeraj jutraj barkovljanski župnik Salvadori. Ker je cerkev že nekaj časa brez cerkovnika, je župnik opravil tudi cerkveni posle, med drugim je tudi odpiral in zapiral cerkev. Ko je kakor navadno večeraj jutraj prišel, da odpre cerkev, je v svoje veliko presenečenje našel glavne duri ki jih je bil prejšnji večer trdno zaklenil, odprte. Kdo jih je neki odprl? Brezdvomno tatovi. Prišedši do oltarja, se je župnik kaj kmalu prepračil, da je bila njegova zla slutnja žalobno upravičena. Tabernakelj, katerega vralca so bila odprla na stezaj, je bil prazen; manjkala je vsa dragocena cerkvena posoda, ki je bila spravljena notri. Pred oltarjem so bile razmetane po tleh hostije in črepinje neke pozlačene steklene posode, ki so jo tatovi ovidno smatrali za zlato, a so jo potem, ko so uvideli svojo zmotno, vrgli na tla, menč, da je ni vredno vzeti s seboj. Tudi monštranco so tatovi ukradli, splošno so pobrali vse, kar se jim je zdelo dragoceno.

Tatvina je bila javljena barkovljanskim orožnikom, ki so takoj pričeli skrbno poizvedovati za zlikovci. Ugotovili so, da so se tatovi najbrže zvečer skрили v cerkvi, kajti ne na

vratih ne na oknih ni bilo mogoče zapaziti nikakih sledov vloma. Ko so dovršili svoj zločinski posel, so tatovi odmrli notranji zapah pri glavnih vratih pri ter jo tako odkurili s plenom.

O tatovih ni dosedaj še nikakega sledu.

— **Aretacija sleparja.** Preteklo soboto opoldne je prišel v tržaški denarni zavod »Banca Commerciale Triestina« mladenič dostojne zunanjosti, ter zahteval, naj mu po nalogu tržaške firme »Societa Anonima di Trasporti« izstavijo tri čete za skupni znesek 10237 lir; v to svrhu je predložil tozadevno pooblastilno pismo od omenjene firme, na katerem sta bila podpisana ravnatelja Ciark in Schramm. Uradnik v oddelku tekoči račun, je pa pri natančnejšem pregledovanju tega pisma doagal, da so podpisani ponarejeni. Velel je mladeniču, naj počaka ter, sporočil stvar ravnatelju, ki je takoj obvestil po telefonu kvesturo. Kmalu potem sta dospela dva agenta in aretirala mladeniča, ki je bil spoznan za 37-letnega Marijana Pippa, stanujočega v ulici Ginnastica št. 16, starega znanca policije, ki je že pogostoma sedel pod zamerjenim oknom radi razgovorih s sleparji. Ker je ptiček brez ovinkov priznal izjavljeno sleparijo, je bil po zaslišanju odveden v zapor.

— **Podjeten španec.** Na podlagi ovadbe uradnika Oskarja Goldschmidta, stanujočega v našem mestu, je bil predvčerajšnjim aretiran 38letni Joahim Denbillo, rodom iz kraja Castellan de la Pena na Španskem. Denbillo, ki se je izdajal za imovitega trgovca, je osleparil Goldschmidta na zvižajen način za znesek 16000 lir; kupil je namreč gotovo množico blaga in plačal s ponarejenim čekom. Na isti način je prebrisani španec »trgoval« tudi na Reki, kjer je opeharil več trgovcev za kakih 30.000 lir. Podjetni ptiček je moral na prisilno letovišče v neprijazni državni hotel v ulici Coroneo, kjer bo imel priliko premišljevat, kako se bo zagovarjal pred sodiščem za svoje grehe.

— **Nedeljski prepri in pretepi.** V neki točilnici v ulici Piccardi so se predinočnim sporekli in stekli nekateri, vinski bratci. Tekom pretepa je 35-letni čevljar Alojzij Vietti, stanujoč v ulici O. Eremo št. 4, dobil tako hud udarec s steklenico po glavi, da je moral moč v bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelku. 49-letni težak Just Marcon, stanujoč v ulici Molino a vento št. 150, je pa zadobil več hudih bunk po obrazu in rano, zadano z zobmi, na desni roki. Dobil je potrebno pomoč od zdravnika rešilne postaje.

Vesti z Goriškega

— **Izpod Nanosa.** (Zelena zavist v političnem življenju.) Skoro tesno postane človeku pri srcu, če primerja prednoje politične boje z današnjimi. Zdi se nam skoraj, da so se politiki obdelavali z glave-rokavicami, medtem ko danes vporabljajo v medsebojnem tekmovalstvu vsake vrste morilno orožje. Današnje človeštvo si res piše svojo sodobno zgodovino v ognjem in mečem. Politična strast je zavzela že take dimenzije, da presega že vse meje dostojnosti in človeške časti. Političnemu fanatiku ni sveto ne dobro ime političnega nasprotnika, ne njegova družina, najmanj pa njegova materijalna eksistenca. V njegovi želji po maševanju so mu dobrodošla tudi najbolj ogabna in zavržena sredstva, samo da je dosegel svoj namen: popolno gospodarsko uničenje svoje žrtve in obogatjenje na njen račun. Kajti ne smemo prezereti, da je glavna gonilna sila današnje politike v pretežni večini: egoizem, nepopisen pohlep po denarju in uživanju, suženjsko nizkотно oboževanje zlatega teleta. Torej: današnja politika je do dosti udana mrzlu in mrtvemu materijalizmu in s prežrom zametava ideje človekoljubja. Poleg političnega je postal tudi gospodarski umor jako priljubljeno orožje ne samo visoke, svetovne politike in diplomacije, ampak tudi podelskih strankarskih eksponentov in agitatorjev. Kdor ni z nami, temu zavijemo vrat, temu vzamemo koncesijo, službo, to je bila in je še danes parola, s katero posegajo v boj ljudje dvomljivega slovesa, individualji, ki hočejo svojo piclo znanje, svojo podjetnost, pridnost in bistroumnost, ki jo pa žal nimajo, ali pa vsaj ne kažejo, nadomestiti s tem, da izpodjedajo druge, dobro stoječe gospodarje, nastavljenice, obrtnike in trgovce na ta način, da jih ovajajo pri oblasteh zaradi »nelojalnosti«, preplavite mere patrijotizma, pomanjkanja državotvornosti. Seveda ti ovaduhli ali »špijoni v svojem interesu« nimajo ne lojalnosti, ne patrijotizma, n so nikaki državotvorni elementi, pač pa so to ljudje, ki živijo zato, da jedo — vivimus, ut eclamus — ki služijo vsakemu, kakor srednjeveški condottieri, seveda za »solde«, pa naj bodo ti soldi: potem lire, franki ali pare, kajti življenjsko pravilo te vrste ljudi je: »Denar je denar« in pa »Denar, sveta vladar«. Hvala Bogu, da se je zadnje čase ljulika po deželi že precej porazgubila, toda vedno se še dobi semintja kak zaostali ptič. Žalobno, da hrani Vipava še majhen trop te kateje generacije, ki brez Boga, Matere in Domovine v srcu politizira in krit zira vse, kar vidi in sliši. So to naravnost umetniki, posebno v reformah. Reformirali so hoteli vseh 15 vipavskih gostiln in sicer tako, da bi bili imejtelji vseh vipavskih gostilniških koncesij — oni in njihova zlahta ozir, privrženci. Jemali so in dajali so, toda ne tako kakor sv. Krišpin, ki je bogatim usnje jemal, da je iz njega revežem obutek delal, ampak so člani vipavskega oddelka za kasiranje in podeljevanje obrtnih pravic, pri svojih tajnih sejah zasledovali čisto drugačne namene. Zednili so se na teje točki: Čim manj gostiln, tem boljše bodo uspevale ostale. In hitro so naznanili gospo H., da se v njeni hiši zbirajo sam protidržavni elementi in da je treba zaradi

varnosti državnega obstoja gostilno zapreti. Gostilno so res zaprli, toda kaj je pomagalo ovajalcem gostilničarskim kandidatom, ko je pa oblast hit poleg zaprte odprla ozir. dovolila novo gostilno. Toda zgodilo se je še nekaj hujšega. Gospa H. je gostilniško obrt zopet dobila. Ta novica je udarila med zlahtu kakor strela. »Prizadeiti« pa jo hitro pogrnutoj. Tako pošljejo v Gorico in Videm takometer in protestirajo proti tej nečuvni krivici, ki se je zgodila zlahti s tem, da je državna in obrtna oblast za javno varnost popravila krivico, ki jo je storila pred dvema letoma, seveda ne iz lastne inicijative, temveč na podlagi instrukcij, ki jih je poslala v Gorico državotvorna zlahta. Ljudstvo odobrava ta korak državne in se smeje zlahti, ki troši denar za bencin. Da je zavist zelena, to smo vedeli; da pa udari v obraz tistemu, ki jo nosi v srcu, to smo spoznali šele sedaj. — Opozovalec razmer.

— **Idrija.** Od 1. 11. t. m. so se vršili na tuk-tehniškem zavodu (reakli) izpiti pod predstvom ravnatelja g. prof. Dr. Cikoviča in v navzočnosti kr. komisarja g. prof. Lorenzonija. Od polaganja izpitov je bilo oproščenih 15 rednih učencev, ozir. učenc V. H. r.; ostalih 7 učencev V. H. r. je bilo pripuščeni k izpitu skupno z 8 eksternisti. Izpite uspešno prestalo 5 kandidatov, 10 pa jih je bilo reprobiranih. Imena abiturjentov so: Berič Julija iz Idrije, Bratuš Anton iz Idrije, Janež Josip iz Tolmina, Jurman Florijan iz Idrije, Lepojana Avguštin iz Grahovega, Močnik Viktor iz Divače, Močnik Franc iz Idrije, Moravec Viktor iz Idrije, Ostas Boris iz Boveca, Podvinski Albin iz Vipol pri Kozani, Rustja Slavko iz Ajdovščine, Rutar Franc iz Ljubima, Sencin Vsevladi iz Skednja, Seljak Marija iz Idrije, Štepančič Maks iz Reč, Strass Marija, Troha Ivana, Vidmar Marija in Zavalja Pavla iz Idrije ter Vesel Gvidon iz Trsta.

Gospodarstvo.

Količina denarja in valuta

V milanskem »Corriere della Sera« sem čital pred nekoliko dnevi članek o denarnem vprašanju, ki ga je napisal znani italijanski ekonomist Einaudi. Ta v finančnih krogih zelo upoštevani znanstvenik nastopa najodločneje proti zahtevi italijanskih industrijalcev, naj bi jim emisijske banke povečale dosedajni kredit za dve milijardi lir. Einaudi trdi, da bi taka finančna operacija nič ne koristila Italijanskemu narodnemu gospodarstvu, marveč da bi mu celo škodovala, ker bi povzročila nov padec italijanske valute.

Navidezno je Einaudijeva trditve popolnoma logična, ker vsaka nova emisija nepokritih bankovcev povzroča takojmenovano inflacijo in z isto združeno padanje valute. Ako vzamemo za dokazano, da bi predstavljala izpolnitev zahteve italijanskih industrijalcev res emisijo dveh nepokritih milijard lir, potem moramo priznati popolno pravilnost toliko Einaudijevih izjavljaj v omenjenem članku, kolikor tudi vse finančne politike bivšega finančnega ministra De Stefanija, ki je bila v polnem soglasju s to Einaudijevo osnovno idejo. Danes splošno veljavni nazori o denarju in valuti, ki se odražajo tudi v Einaudijevem članku in De Stefanijevi finančni politiki in celo v finančni politiki ruskih boljševikov, pa so zgrešeni, ker so posledica napačnega razumevanja gospodarskih pojavov vojne in po-vojne dobe.

Splošno se namreč misli, da je vrednost papirnatega denarja odvisna le od razmerja med zlato zalogo, s katero razpolaga emisijska banka, in množino izdanega papirnatega denarja. Ljudje menijo, da ima le tak denar polno in stalno vrednost, ki je popolnoma krit z zlato rezervno dotične emisijske banke, kar pomeni, da banka, ki ima v svojih skladiščih za eno milijardo lir zlata, ne izda več nego za eno milijardo bankovcev. To mnenje pa je, kakor rečeno, popolnoma zgrešeno. Množina v prometu nahajajočega se denarja sploh (t. j. bankovcev in zlatega denarja) mora biti v pravem razmerju s produkcijo in konsumom; to je edini pravi kriterij za pravilno finančno politiko, ne pa zahteva, naj bi bili bankovci v pravem razmerju z zlatom.

Zlato ni denar, temveč je le merilo za denar in tudi ne absolutno, temveč le relativno merilo za denar. Ako je n. pr. danes vrednost 100 kg koroze v Trstu enaka vrednosti tiste količine zlata, ki je zapopadena v enem angleškem šterlingu, ni s tem rečeno, da se je tudi pred tisoč leti in da se bo tudi čez tisoč let moglo za en šterling dobiti 100 kg koroze.

Da bo to tudi v ekonomične probleme nepoučenim čitateljem jasno, bom poskušal to vprašanje pojasniti s primerom iz sodobne zgodovine: Proti koncu vojne dobe in prva leta po vojni je valuta, posebno v nekaterih državah, rapidno padala. Splošno se sodi, da je to padanje valute povzročilo dejstvo, da so nekatere države tiskale ogromne množine papirnatega denarja, ne da bi bile imele za to odgovarjajoče kritje v zlato. To pa ni res; valuta je padala zato, ker je bilo za konsum razpoložljivega blaga premalo in denarja preveč. Tudi če bi bile imele dotične države slučajno na razpolago neizmerno množino pravega zlatega denarja, bi ne bile mogle preprečiti rapidnega padanja valute, ker je splošno znano, da tudi v normalnih časih cene blaga rastejo, kadar je v prometu malo blaga in mnogo denarja, v nasprotnem slučaju pa padajo.

V vojni in povojni dobi so države neprestano tiskale denar brez obzira na ogromno zmanjšano produkcijo konsumnega blaga in brez obzira na to, da je vojna konsumirala velike množine itak pičlih produktov. Z izdajanjem vedno novega in novega denarja so

torej države izdajale konsumentom nakaznice za nakupovanje blaga, ki ga ni bilo, oziroma ki ga je bilo veliko premalo v razmerju z izdanimi nakaznicami. Neglede na to, ali so bile nakaznice za blago papirnat ali zlate, jih je bilo sploh preveč, valed česar je popolnoma naravno, da so zgubile na svoji vrednosti in to tem bolj, čim več jih je prihajalo v promet.

Sedaj pa pogledjmo, ali slučaj, o katerem govori Einaudi, odgovarja opisanim razmeram. Ako bi šlo za to, da emisijske banke v Italiji izdajo dve novi milijardi bankovcev in jih posodijo državi, ki bi jih porabila za to, da n. pr. zboljša plače državnim uradnikom in uslužbencem, da se povišajo stroški za vojsko in podobno, bi imel Einaudi popolnoma prav s svojo trditvijo, da bi se pojavila nova devalvacija lire. Produkcija blaga bi se namreč, valed take uporabe novomitiranih milijard prav nič ne pomnožila, pač pa bi se pomnožila množina denarja v prometu, kar bi povzročilo povečano povpraševanje po blagu, ki bi valed tega poraslo v cenah, oziroma bi vrednost lire padla. Pri omenjenih dveh milijardah pa ni govora o kakem neproduktivnem posojilu, temveč imamo pred seboj vprašanje o produktivnem posojilu industriji, valed česar se vse položaji korenito izpremeni. Povečani množini denarja bi odgovarjala povečana množina novoizgotovljenega blaga, ki bi bila posledica s pomočjo posojila oživele in razširjene industrije. Tudi bi novi bankovci ne bili izdani na veter, ker bi imeli svoje kritje v kreditu, ki ga uživajo vsa tista industrijska podjetja, ki bi bila deležna novega posojila. Skrbeti bi bilo treba le za to, da se dajo posojila le solidarnim podjetjem, ki proizvajajo v notranjosti države ali pa v inozemstvu potrebno blago in da se obe milijardi ne izdajo hkrati, kar bi res spravilo v nevarnost gospodarsko ravnanje in začasno znižalo lito, temveč bi bilo treba izdati posojilo v primerljivih obrokih, ki bi odgovarjali množinam novih produktov.

Taka finančna operacija bi ne pokvarila, marveč bi utrdila težaj lire, ker bi pomnožena produkcija deloma zmanjšala uvoz inozemskega blaga in deloma povečala izvoz blaga v inozemstvo.

D. Godina.

DAROVI

V prejšnjo spomina pok. Viktorja Vodopivec se je nabralo med zidari »tvrde Marcellanc & dr. Lit 80.— za »Šolsko društvo«. Zavednim darovalcem srčna hvala!

Za uslugo, ki mu jo je izkazal list »Edinost«, daruje N. N. Lit. 20 za »Šolsko društvo«. Srčna hvala.

Milena Perhac

Albin Sancin

poročena

Trst-Skedenj, 14. julija 1925.

(534)

MALI OGLASI

BABICA, iskušena, sprejema noseče na dom. Ulica Chiozza 50 pritličje. 961

STANOVANJE, majhno, meblirano se odda v poletnih mesecih oddličnu osebam. Na ogled od 9 do 17. Naslov pri upravnistvu. 960

BABICA sprejema noseče. Via Madonnina 10, II. 956

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

Potrli neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je naša nad vse ljubljena hčerka, sestra, vnukinja

MARIJA SANCIN

v dobi 5 let in v naročju svoje matere izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb draga angelčka se bo vršil v torek, dne 14. t. m. ob 17. iz mrtvašnice bolnice pri Sv. M. Magdaleni naravnost na pokopališče v Skedenj.

TRST, dne 13. julija 1925.

(49/27)

Rudolf in Antonija, stariši. Karel, brat, Marija, stara mati, strici, tete in ostali sorodniki.

Pogr. podjetje Nuova Impresa, Corso V.E.III 47

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

tvrdke

ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Rettori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13

Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbori.

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

(101)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz rušine prevedel Ivan Vouk.

— **Draga hčerka,** — sem rekel, — bodi potrpežljiva in ne kloni z duhom. To vse preide, toda razumela boš, da je tako sijajnemu vitezu, kakor je on, težko živeti v zavesti, da je pohabljen. Treba je mnogo časa, da premaga v sebi notranji boj, ki ga dela tako nesrečnega in bolnega.

— **Morda imaš prav,** oče, Paolo mora biti res bolan. Dvakrat me je že zbudil s strašnim krikom; bil je videti prestrašen, a roka je bila pokrita s potom in mrzla kakor led. In pomisli, davi je rekel, da bo spal sam, da me ne bi plašil...

— **Razjokala se je,** a jaz sem jo poljubil in jo prepračil, da je bil Paolov ukrep zelo na mestu z

ozirom na njeno stanje, ker potrebuje mira in se ne sme plašiti.

— **Ko bo okusil očetovsko srčco,** bo njegovo sedanje duševno stanje prešlo in življenje bo samo ob sebi prišlo v navadni tir.

— **Posrečilo se mi je potolažiti jo.** Bila je pač mlada in človek se rad naideja tega, česar si želi; toda v srcu mi je bilo težko, ker sem vedel, da ga mučijo zlovesne prikazni. Mislim sem oditi v Montignoso in poprositi gospoda Felicia za pomoč, če je mogoča. Ko sem povedal Paolu o svoji nameri, mi je odgovoril z mračnim, ubitim glasom:

— **Le pojdi, toda zaman je.** Jaz sem izgubljen, duhovi me preganjajo in me bodo uničili.

— **Vendar pa sem šel z obljubo,** da se vrnem čimprej. Ko sem vse povedal Feliciu in ga prosil, naj reši Paola duhov, je žalostno zmajal z glavo.

— **Vidite, grof,** telo je mogoče ozdraviti in okrepiti, mladi grof pa ni bolan na telesu, ampak na duši. In kako hočete izgnati duše maševalnih žrtev, ki so se vanj vsevale? Z ljubeznijo in zločini je on postavil med sebe in nje tako trdne vezi, da jih je težko pretrgati. Razume se, da vam je vse moje

znanje in moja dobra volja na uslugo, toda jaz sam sem nevedež v zakonih, ki gospodujejo nad nevidnim svetom. Vse življenje proučujem to komplicirano vedo, toda vse kar znam, je malo.

— **Iz najinega pogovora sem sklepal,** da zna Felicio veliko več, kakor pa hoče povedati; vendar pa mi je obljubil, da bo vprašal nevidne sile in da mi čez tri dni da odgovor, če more pomagati ali ne.

— **V tem času mi je nekega večera** moj zvesti stavec Martin rekel s solznimi očmi:

— **Oh, grof,** žrtve se nečejo umiriti. Signora Giovanna se prikazuje ljudem, a oskrbnik je videl tudi neko žensko z bodalom v prsih. Begala je po sobah. Antonio, kuhar, je videl nuno, a ponoči včasih zvoni v kapeli, kakor kadar zvoni za mrtvimi.

— **Naslednjega dne je prišel Felicio,** toda z njegovega obličja sem bral, da mi ne bo nič dobrega povedal. In nisem se motil. Izjavil je, da nima moči, da bi preganjal maševalne duhove, meni pa je svetoval, naj se čimprej vrnem v Ferraro, kjer predvideva dogodke, ki zahtevajo moje navzočnosti. In tako sem pospešil svoj odhod in kmalu po mojem prihodu je Bianca porodila sina.

«Tisto noč, ko se je otrok rodil, je nad Ferraro divjala huda nevihta in strelji groma so stresali dvorec, da se je mlada ženska tresla od strahu. Za to ali pa iz kakšnega drugega vzroka je Bianca naslednje dne napadla mrzlica in dva dni se je borila s smrtno. Paolo, ki je bil bled kakor duh, ni se oddaljil od postelje; naslonjen ob baldahin ni odvrnil pogleda z mlade ženske, ki se je obračala v postelji in v blodnji izgovorila nekolikokrat ime Giovanne. Drugi so menili, da govori Bianca o neki svoji prijateljici, toda midva s Paolom sva vedela, kdo je ta Giovanna. Proti dnevu je Bianca umrla. Kakor pokosena roža je ležala na blazinah in na njenem otroškem obrazku je zamrl izraz žalosti in trpljenja. Ko je zadnjič vzdihnila, se je Paolo vrgel na posteljo in padel v letargični spanec, iz katerega ga nismo mogli zbuditi, in njegovo hropeče in pretrgano dihanje je bil edin znak življenja, sicer je bil podoben mrliču. Ohranili smo ga pri življenju s tem, da smo vlivali vina v usta. Šele čez teden dni po Biankini smrti se je Paolo zbudil iz svojega čudnega spanja, toda bil je molčeč in nebržen.